

Այնպէս որ Դարանաղցի կ'ըսէ թէ երբ Դաւթի ժամանակ ինքն Երուսաղէմ գնաց «Աեկ խաչ չկայր եւ ոչիև չարքաքիւն կաւ սպասք գարդուց, վերկացուցեր եր զաւննայն» (նոյն):

Ազարիա կաթողիկոս, որուն վիճակն էր Երուսաղէմ այն ատեն, իմանալով (*) այն բոլոր չարիքները և նեղութիւնները, զորս կը կրէր Ս. Աթոռը թէ երկրին բնակիչներէն և թէ քաղաքապետին ու գլխաւոր շէյխերուն հարկապահանջութիւններէն որոնք բոլորովին անզարգ ու լերկ թողած էին վանքը (Սաւալան, Պարս. Երուսաղէմի, էջ 562), կ'ուզէ դարման տանիլ այս կա-

(*) Սաւալան կ'ըսէ թէ 1600ին իբր ուխտաւոր Երուսաղէմ ուղեւորելով անձամբ տեսած է Աթոռին վիճակը, եւ ասոր իբր փաստ կը ներկայացնէ Երուսաղէմի թ. 338 Զեռագրին յիշատակարանը, ուր կը կարդանք. «Արդ գրեցաւ ի թվիս Ռեթ (= 1600) ի Բաղէ, ի դառն եւ ի շար ժամանակիս, զոր անօրէն յաւէն դիմաց նեղեն, զբիսոսնեայս, որ ի բազում հարկապահանջութեամբ յազգէն սկիւթացոց բազում պարտքս անկեալ էր ի վերայ Երուսաղէմայ եւ Երուսաղէմ կայր ի գերութեան նոցա: Զոր ՏԵՍԵԱԼ եւ լուեալ սուրբ վարդապետն Ազարիա, որ էր յայնմ ժամանակի հայրապետ Սրայ եւ փղձկայր ի սրտի իւրում»: Այս յիշատակարանին մէջ գործածուած **սեսեալ** բառը չեմ կարծեր որ իրաւունք կարենայ տալ Սաւալանի ուխտաւորութիւն մը ենթադրելու 1600ին, մանաւանդ որ զայն կ'անգիտանայ Դարանաղցի, որ ժամանակակից է: